

Poreske vesti

Decembar 2020-1

Usvojene izmene i dopune Zakona o porezu na dodatu vrednost

Narodna Skupština Republike Srbije je dana 17. decembra 2020. godine usvojila Zakon o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrednost, koji je objavljen u Službenom Glasniku RS br. 153 od 21. decembra 2020. godine.

Zakon je stupio na snagu 29. decembra 2020. godine, a usvojene izmene i dopune se primenjuju od 1. januara 2021. godine.

Pregled i detaljnije pojašnjenje najnovijih izmena i dopuna Zakona dat je u nastavku:

Sužena primena pravila za utvrđivanje poreskog dužnika za promet iz oblasti građevinarstva

Ovo je jedna od najznačajnijih izmena zakona koja je imala za cilj olakšanje primene propisa PDV u ovoj oblasti.

Naime, dosadašnji izuzetak od opšteg pravila za utvrđivanje poreskog dužnika u oblasti građevinarstva, propisan članom 10. stav 2. tačka 3) Zakona, ograničen je isključivo na slučajeve kada je vrednost prometa veća od 500.000 rsd, bez PDV.

To znači da će se počev od 1. januara.2021. godine poreskim dužnikom za promet iz oblasti građevinarstva smatrati primalac dobara/usluga samo ukoliko je vrednost tog prometa veća od 500.000 rsd (uz ispunjenje ostalih propisanih uslova koji ostaju na snazi). Međutim, u slučaju da je promet jednak ili manji od propisanog limita, primenjivaće se opšte pravilo tj. obavezu obračuna PDV i iskazivanja u računu i evidencijama ima obveznik PDV koji vrši promet.

Pomenuto pravilo se ne primenjuje na promet koji je izvršen nakon dana početka primene Zakona, a za koji je avans naplaćen do 31.12.2020. godine.

Nova pravila o sporednom prometu dobara i usluga

Prema opštevažećoj definiciji glavnog i sporednog prometa, ako se uz isporuku dobara vrši sporedna isporuka dobara / usluga, smatra se da je izvršena jedna isporuka dobara odnosno sporedni promet se oporezuje prema pravilima koja važe za glavni promet. Takođe, ako se uz uslugu vrši sporedno pružanje usluga / isporuka dobara, smatra se da je izvršena jedna usluga.

Od ovog pravila do sada je bio izuzet samo prenos prava raspolaganja na građevinskom objektu ili ekonomski deljivoj celini u okviru građevinskog objekta, koji se nije mogao smatrati sporednim prometom.

Izmenama Zakona prošireno je izuzimanje primene pomenutog pravila o glavnom i sporednom prometu, tako da se, počev od 1. januara 2021. godine, sporednim prometom ne smatra ni:

- Prenos prava raspolaganja na pokretnim stvarima koji se vrši uz prenos prava raspolaganja na nepokretnostima, i
- Usluga iznajmljivanja odnosno davanja na korišćenje građevinskog objekta ili ekonomski deljive celine u okviru objekta, koji se smatra nepokretnošću u smislu zakona kojim se uređuje promet nepokretnosti.

To znači da će se ubuduće promet nameštaja koji se vrši uz promet stana smatrati i oporezovati kao zaseban promet, kao i davanje u zakup pripadajućeg garažnog mesta uz zakup stana za potrebe stanovanja.

Preciziranje pojma vrednosni vaučer

Najnovijim izmenama Zakona samo je preciznije definisan pojam vrednosnog vaučera, odnosno otklonjene su određene nepreciznosti koje su postojale u dosadašnjoj definiciji ovog pojma.

Dakle, na osnovu izmenjene definicije, vrednosnim vaučerom se smatra instrument za koji postoji obaveza da se prihvati kao naknada ili deo naknade za isporuku dobara ili pružanje usluga, ako su dobra koja se isporučuju odnosno usluge koje se pružaju ili identitet potencijalnih isporučilaca tih dobara, kao i uslovi upotrebe vrednosnog vaučera naznačeni na samom vrednosnom vaučeru ili povezanoj dokumentaciji.

Investicioni fondovi kao poreski obveznici

Prema do sada važećim pravilima, investicioni fondovi se nisu mogli smatrati poreskim obveznikom u smislu Zakona s obzirom da nemaju svojstvo pravnog lica.

Međutim, u cilju usaglašavanja sa zakonima kojima se uređuju otvoreni investicioni fondovi kao i alternativni investicioni fondovi, novim izmenama Zakona proširen je pojam poreskog obveznika, tako da se sada poreskim obveznikom smatra i otvoreni investicioni fond, odnosno alternativni investicioni fond, koji nema svojstvo pravnog lica, a koji je upisan u odgovarajući registar nadležnog organa u skladu sa zakonom.

Preciziranje pravila kod utvrđivanja poreske osnovice

Izmenama Zakona dopunjena je odredba kojom se propisuje način utvrđivanja poreske osnovice.

Naime, od 1. januara 2021. godine, poreska osnovica ne sadrži, između ostalog:

- Iznose koje obveznik naplaćuje u ime i za račun drugog ako te iznose prenosi licu u čije ime i za čiji račun je izvršio naplatu, pod uslovom da su ti iznosi posebno iskazani u računu, kao i da su posebno evidentirani u evidencijama obveznika;
- Iznose koje obveznik potražuje za izdatke koje je platio u ime i za račun primaoca dobara i usluga, pod uslovom da su ti iznosi posebno evidentirani u evidencijama obveznika.

U suštini, jedina novina u odnosu na dosadašnju praksu je uvođenje obaveznosti vođenja posebne evidencije o ovim iznosima.

Poresko oslobođenje za promet dobara u postupku aktivnog oplemenjivanja

Propisano je novo poresko oslobođenje sa pravom na odbitak prethodnog poreza, i to za promet dobara koja su u postupku aktivnog oplemenjivanja, za koja bi obveznik – sticalac imao pravo na odbitak prethodnog poreza kada bi ta dobra nabavljao sa obračunatim PDV.

Naime, postupak aktivnog oplemenjivanja se uobičajeno vrši tako što se roba privremeno uvozi u Srbiju radi oplemenjivanja, nakon čega se vraća u inostranstvo. Međutim, u praksi se dešava da se ta dobra ne vraćaju u inostranstvo već ih strano lice prodaje domaćem licu koje je izvršilo oplemenjivanje ili nekom trećem domaćem licu, što za posledicu ima stavljanje ovih dobara u slobodan promet. U opisanom slučaju se prema dosadašnjem zakonskom rešenju obračunavao PDV po dva osnova: na uvoz prilikom stavljanja u slobodan promet, kao i na promet dobara između stranog i domaćeg lica.

Počev od 1. januara 2021. godine, u ovim situacijama će se PDV obračunavati samo na uvoz dobara, budući da je novim izmenama propisano poresko oslobođenje na promet oplemenjenih dobara na teritoriji Republike Srbije, uz ispunjenje uslova da se promet vrši obvezniku PDV koji bi imao pravo na odbitak prethodnog poreza kada bi ta dobra nabavljao sa obračunatim PDV.

Poreska oslobođenja bez prava na odbitak prethodnog poreza

Prema najnovijim izmenama Zakona propisana su dva nova poreska oslobođenja bez prava na odbitak prethodnog poreza, i to kod:

- Prenosa virtuelnih valuta i zamene virtuelnih valuta za novčana sredstva u skladu sa zakonom kojim se uređuje digitalna imovina.

Prelaznim rešenjem je primena ovog oslobođenja vezana za početak primene zakona kojim se uređuje digitalna imovina.

- Prometa zemljišta, kao i na davanje u zakup tog zemljišta.

Ovde se radi samo o preciziranju već postojeće norme u smislu da se od sada poresko oslobođenje primenjuje na sve vrste zemljišta.

Promet polovnih dobara

Izmenama Zakona na potpuno nov način je uređen poseban postupak oporezivanja polovnih dobara. Novine se ogledaju u sledećem:

- Uvedeno je pravo obveznika koji se bavi prometom polovnih dobara da u svakom konkretnom slučaju bira da li će primeniti poseban ili opšti postupak oporezivanja;
- Omogućeno je da se poseban postupak oporezivanja primenjuje i u slučaju kada su polovna dobra uvezena i plaćen PDV na uvoz, što do sada nije bilo moguće;
- U slučaju da se odabere primena posebnog postupka oporezivanja, obveznik neće imati više obavezu poređenja obračunatog PDV na razliku i iznosa poreza na prenos apsolutnih prava, kao i plaćanja većeg iznosa od ta dva.

Pravila izdavanja računa u elektronskom obliku

Najnovijim izmenama se prvi put u Zakon uvodi definisanje izdavanja računa u elektronskom obliku.

Naime, dopunjenim odredbama propisano je da obveznik može da izda račun na dva načina:

- 1) U papirnom obliku,
- 2) U elektronskom obliku, kao elektronski dokument, pod uslovom da postoji saglasnost primaoca da prihvata račun izdat u elektronskom obliku, izuzev u slučaju da postoji obaveza izdavanja računa u elektronskom obliku u skladu sa zakonom.

Međutim, Zakon dalje ne propisuje način davanja saglasnosti primaoca na račun izdat u elektronskom obliku, pa se pojavio problem primene ove odredbe u praksi.

U vezi sa tim, Ministarstvo Finansija je izdalo Mišljenje br. 011-00-00986/2020-04, kojim je pojasnilo da saglasnost može biti data na bilo koji način na koji se vodi poslovna komunikacija, uključujući i prećutno davanje saglasnosti na osnovu plaćanja tako izdatog računa.

Treba napomenuti da će pomenuti uslov postojanja saglasnosti postojati samo do 1. januara 2022. godine, kada će na osnovu odredbi važećeg Zakona o računovodstvu izdavanje računa u transakcijama između pravnih lica i preduzetnika biti obavezujuće u elektronskom obliku.

Evidentiranje u sistem PDV nakon propisanog roka

Najnovijim izmenama Zakona ukida se obaveza poreskog obveznika koji je u prethodnih godinu dana ostvario promet veći od 8 miliona rsd, da najkasnije do isteka prvog roka za predaju pojedinačne poreske prijave podnese evidencionu prijavu nadležnom poreskom organu.

Počev od 1. januara 2021. godine, ovaj obveznik može podneti evidencionu prijavu i nakon propisanog roka, kao što to može uraditi i poreski organ po službenoj dužnosti ukoliko je obveznik sam ne podnese. Međutim, u slučaju evidentiranja u sistem PDV nakon propisanog roka, posledice su sledeće:

- Postojeće obaveza obračuna i plaćanja PDV za sve promete koji su nastali od dana kada je trebalo da otpočne PDV aktivnost do dana evidentiranja,
- Pravo na odbitak prethodnog poreza obveznik će moći da ostvari samo za nabavku dobara i usluga, uključujući i avanse, počev od dana podnošenja evidencione prijave.

Storniranje računa u kojem je greškom iskazan PDV

Najnovijim izmenama Zakona su precizirane pojedine odredbe u vezi sa storniranjem računa i ispravkom greške, u cilju otklanjanja nedoumica koje su se javljale u praksi.

Preciziran je član 44. stav 1 Zakona koji propisuje da obveznik PDV koji u računu iskaže veći iznos PDV od onog koji duguje, odnosno iznos PDV a da za to nije imao obavezu u skladu sa Zakonom, dužan je da tako iskazani PDV plati.

Dakle, počev od 1. januara 2021. godine, ovo pravilo će se odnositi na sledeće slučajeve:

- 1) Obveznik je izdao račun za oporezivi promet pri čemu je iskazao veći PDV od onog koji duguje,
- 2) Obveznik je izdao račun za izvršeni promet koji nije oporeziv PDV pri čemu je u računu iskazao PDV,
- 3) Obveznik je izdao račun sa iskazanim PDV pri čemu nije izvršio promet,
- 4) Obveznik je izdao avansni račun sa pogrešno ili više iskazanim PDV.

Dalje je precizirano i da obveznik u tom slučaju ima pravo da ispravi (smanji) obračunati PDV ukoliko:

- je izdao novi račun sa ispravljenim iznosom PDV, odnosno račun u kojem nije iskazan PDV, odnosno ako je stornirao račun u slučaju kada račun nije trebao da bude izdat,
- poseduje dokument primaoca računa – obveznika PDV u kojem navodi da PDV iskazan u računu nije koristio kao prethodni porez, odnosno dokument primaoca računa – lica koje ima pravo na refakciju PDV u skladu sa Zakonom u kojem navodi da za taj iznos PDV nije podnet zahtev za refakciju.

Ukoliko imate dodatnih pitanja ili biste želeli da više saznate o našim uslugama, molimo Vas da nas kontaktirate.

Biće nam zadovoljstvo da se upoznamo i detaljnije prezentujemo naše usluge i naš tim stručnjaka.

O nama

Grant Thornton u Srbiji pruža usluge revizije, računovodstva, finansijskog i poreskog savetovanja. Preko 30 zaposlenih u našem sedištu u Beogradu poseduje bogato znanje i iskustvo da našim klijentima pruži istinski drugačije iskustvo.

Nataša Bučevac-Stojković

Senior Manager

T +381 (0)11 404 95 60

E natasa.bucevac@rs.gt.com

Grant Thornton

Kneginje Zorke 2/4, Beograd

T +381 (0)11 404 95 60

E office@rs.gt.com

Grant Thornton

An instinct for growth™

grantthornton.rs

© 2018 Grant Thornton Serbia. All rights reserved.

'Grant Thornton' refers to the brand under which the Grant Thornton member firms provide assurance, tax and advisory services to their clients and/or refers to one or more member firms, as the context requires. Grant Thornton International Ltd (GTIL) and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member firm is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms. GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.

